

**VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETO UGNĖS KARVELIS
GIMNAZIJA**

**SOCIALINIO
EMOCINIO
UGDYMO PROGRAMA
2021-2023 M.M.**

Parengė: Švietimo pagalbos specialistai

2021

TURINYS

IŽANGA	3
BENDROSIOS NUOSTATOS	4
2. UGDYMO PARTNERIAI	6
3. SEU PROGRAMOS IR STRATEGINIŲ DOKUMENTŲ SAŠAJOS	9
4. SEU PROGRAMA/SITUACIJOS ANALIZĖ	10
5. SEU TIKSLAS IR UŽDAVINIAI	12
6. SEU PRINCIPAS	14
7. SEU UGDYMO METODAI	15
8. SEU METU ĮGYJAMŲ ŽINIŲ, FORMUOJAMŲ NUOSTATŲ, ĮGŪDŽIŲ SRITYS	16
9. TVARUMO VEIKSNIAI.....	17
10. VERTINIMAS.....	18
NAUDOTA LITERATŪRA IR INTERNETO PUSLAPIAI	19

IŽANGA

Norint pasiekti išsikeltus tikslus, svarbu prisiminti, kad mokykloje nėra nesvarbių detalių. Viskas, kas, kaip, kada ir kur vyksta gimnazijoje – svarbu. Esminis skirtumas, skiriantis tradicinį požiūrį nuo socialiniu – emociniu ugdymu paremtą požiūrį į mokyklą, yra tai, kad tradicinė gimnazija yra orientuota į mokinio pasiekimus, o socialinį ir emocinį ugdymą puoselėjanti gimnazija, pirmiausiai, orientuota į mokykloje besiklostančius tarpusavio santykius. Mokslininkai teigia, kad socialinis ir emocinis ugdymas akivaizdžiai susijęs ir su akademiniais mokinių pasiekimais. Mokiniam, kurie geba valdyti savo emocijas, lengviau susikoncentruoja, pozityviau elgiasi klasėje, patiria mažiau neigiamų išgyvenimų ir dėl to pagerėja mokinių akademiniai pasiekimai.

BENDROSIOS NUOSTATOS

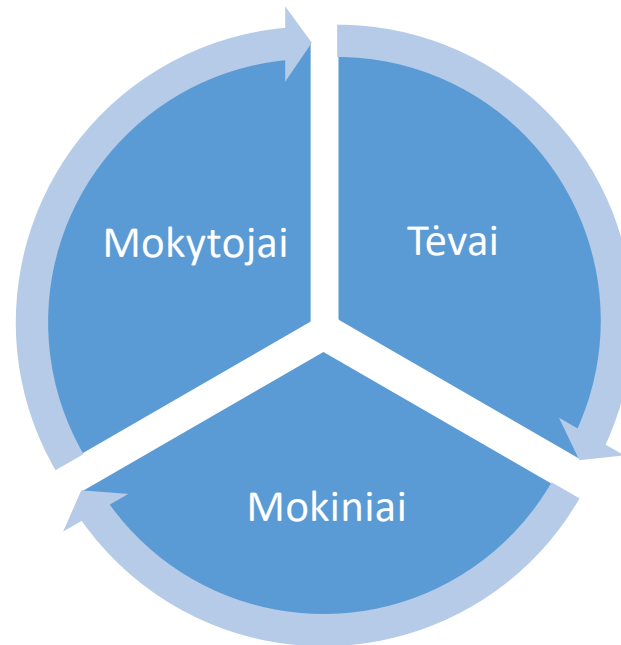
Gimnazija, kaip viešoji įstaiga, veiklą vykdo nuo 2020 m. rugsėjo 1 d. Kauno rajono savivaldybės tarybos 2020 m. gegužės 28 d. sprendimu Nr. TS-202 „Dėl Savivaldybės biudžetinės įstaigos Kauno r. Akademijos Ugnės Karvelis gimnazijos pertvarkymo į viešąją įstaigą Vytauto Didžiojo universiteto Ugnės Karvelis gimnaziją“ mokykla iš biudžetinės įstaigos Kauno r. Akademijos Ugnės Karvelis gimnaziją pakeista į viešąją įstaigą Vytauto Didžiojo universiteto Ugnės Karvelis gimnazija. Gimnazijos pavadinimas – Viešoji Įstaiga (VŠĮ) Vytauto Didžiojo universiteto Ugnės Karvelis gimnazija. Juridinio asmens kodas – 191090460.

- Gimnazijos steigėjas – (dalininkai) Kauno rajono savivaldybė, (188756386) ir Vytauto Didžiojo universitetas, (111950396).
- Gimnazijos buveinė – Mokyklos g. 5, Akademijos mstl., LT-53347 Kauno r. sav. Interneto puslapis <https://ukg.vdu.lt/>.
- Veiklos sritys – švietimas.
- Pagrindinės veiklos rūšys yra 5–8 klasių ir I–IV gimnazijos klasių formalusis ir neformalusis ugdymas.
- Mokymosi formos ir mokymo proceso organizavimo būdai:
 - a. grupinio mokymosi forma – kasdienis, kontaktinis, nuotolinis mokymo proceso organizavimas;
 - b. pavienio mokymosi forma – individualus, savarankiškas, nuotolinis mokymo proceso organizavimas;
 - c. gimnazijoje vykdomos pagrindinio, vidurinio ugdymo ir neformaliojo vaikų švietimo programos.
- Įstaigos struktūra –5-8 kl., I-IV g. kl. klasių kryptys: akademinė klasė, viešosios komunikacijos, verslumo, medijų.
- Ugdymo organizavimo būdas – kasdienis.

1. GIMNAZIJOS SAVITUMAS

- Gimnazijos vizija – besimokanti, saugi, kurianti, bendruomeniška gimnazija, grindžianti ugdymą(si) vertybėmis, mokslo pažanga ir pozityvia lyderyste.
- Gimnazijos erdvės – pasižymi jaukumu, spalvingumu, didelėmis erdvėmis. Mokiniam sukurtos jaukios erdvės, kurios yra pritaikytos poilsiui, žaidimams, bendravimui.
- Gimnazijos santykis su mokiniais – ugdymas gimnazijoje orientuotas į visapusišką asmenybės ugdymą, kokybiško ugdymo (si) sąlygas, prieinamumą kiekvieno mokinio pažangai ir asmeninei ūgčiai (gimnazijos moto yra „Laisvė augti. Augame, nes ugdymas kuria galimybes“). Bendruomenės nariai didžiuojasi gimnazija, prisiima atsakomybę už formuojamą gimnazijos įvaizdį, gimnazija nuolat inicijuoja ir organizuoja bendruomenei skirtus projektus bei programas, kuriuose aktyviai dalyvauja mokiniai, tėvai, gimnazijos darbuotojai. VDU UKG veikia aktyvi tėvų bendruomenė ir mokinių savivalda (Tėvų parlamentas, Mokinių taryba).
- Besimokančiųjų gimnazijoje mokinių skaičius 2020/2021 m. m. duomenimis 1044 mokiniai (iš jų 12 yra specialiųjų ugdymo(si) poreikių mokiniai).

2. UGDYMO PARTNERIAI

1 pav. Ugdymo partneriai

Jau daugiau nei šimtmetį yra tyrinėjamas mokinių, mokinių tėvų, mokytojų įsitraukimas į ugdymosi procesą. Mokslininkai ieško atsakymo į klausimą, kiek reikia įsitraukti tėvams, mokytojams į ugdymosi procesą, kad jis būtų efektyvus (Fernández Alonso, Álvarez Día, 2017). Cavendish & Connor (2018) atlikto tyrimo rezultatai rodo, kad mokytojų, tėvų, mokinių lygiavertis įsitraukimas į ugdymo procesą yra labai

svarbus, nes toks ugdymas leidžia mokiniams pasiekti didesnę mokymosi sėkmę, jausti pozityvesnes emocijas susijusias su mokymosi procesu. Tyrėjai Uslu, & Gizir (2017) nurodo, kad tėvų, mokinių, mokytojų įtraukimas į SEU programą pagerina mokytojų, mokinių, bendraamžių tarpusavio santykius, ugdo asmenybes. Mokinių tėvų, mokytojų ir mokinių įtraukimas gali būti įvairus, t. y. taikant įvairius būdus, metodus (pvz., mokinio (-ės) motyvavimas įsitraukti į organizavimo procesą, įtraukimas mokinių, tėvų, mokytojų į pažintinę veiklą, grupių organizavimo ir pan.) (Hill, Witherspoon ir kt., 2018).

2020 m. m. gimnazijoje buvo pasirinkta mokinių tėvus, mokinius ir pedagogus įtraukti į SEU veiklų organizavimą, vykdymą, planavimą ir įgyvendinimą. Taip pat gimnazijos bendruomenė bus skatinama palaikyti vienas kitą aktyviai dalyvauti programoje, teikti grįžtamąjį ryšį, pasiūlymus ir kt. Tikėtina, kad toks mokinių tėvų, mokinių, pedagogų įtraukimas į SEU programą padės ugdyti gimnazijos mokinių emocijas, socialines kompetencijas ir pagerins gimnazijos socialinį ir psichologinį klimatą.

Sritis	Įstaigos, specialistai
Sveikatos sritis	Sveikatos priežiūros specialistė, lytiškumo ugdymo specialistai
Švietimo sritis	Kauno rajono mokyklos, Vytauto Didžiojo universitetas
Socialinė psichologinė sritis	Kauno rajono Pedagoginė psichologinė tarnyba (PPT), VšĮ „Darnūs namai“, Kauno rajono Vaiko teisių apsaugos skyrius, Kauno m. Akademijos ir Ringaudų seniunijos.
Saugumo sritis	Policijos pareigūnai.

Ugdymo partneriai – tarpinstitucinis bendradarbiavimas

Mokinio emocijų, socialinių kompetencijų ugdymas yra sudėtingas reiškinys, kuris yra susijęs su gimnazijos specialistų: pedagogų, kuratorių, klasės vadovų, švietimo pagalbos specialistų – didele atsakomybe, kompetencija, laiko resursais ir kt. Skučaitė & Karmazė (2011)

teigimu, tarpinstitucinis bendradarbiavimas suteikia galimybę darbinę atsakomybę pasidalinti. Kai institucijos bendradarbiauja, keičiasi reikšminga informacija, mokinys (-ė) gauna efektyvesnę, jo poreikius atitinkančią pagalbą (Skučaitė & Karmazė, 2011). Taip pat tarpinstitucinis bendradarbiavimas pagerina mokinių psichologinę gerovę ir mokinių pilietinį aktyvumą. Sukhanova & Eliseeva, (2019) atlikto tyrimo rezultatai rodo, kad bendradarbiavimas tarp mokyklų ir universitetų efektyviai ugdo asmenybę, jos socialinius ir emocinius įgūdžius. Kiekviena tarpinstitucinė bendradarbiavimo sutartis yra unikali, efektyvumas skirtingas. Remiantis nagrinėta literatūra (Sukhanova & Eliseeva, 2019; Skučaitė, 2011), galima manyti, kad mokinių emocines, socialines kompetencijas geriausiai ugdo bendradarbiavimas švietimo srityje.

Įgyvendinant gimnazijoje SEU programą, bus siekiama užmegzti glaudžius santykius su įvairiomis įstaigomis ir specialistais. Remiantis literatūros šaltinių duomenimis (Hill, Witherspoon ir kt, 2018; Skučaitė & Karmazė, 2011), galima manyti, jog įvairių įstaigų, specialistų įtraukimas į SEU programos organizavimą ir vykdymą prisidės prie sėkmingos programos įgyvendinimo gimnazijoje.

3. SEU PROGRAMOS IR STRATEGINIŲ DOKUMENTŲ SAŠAJOS

Nacionalinėje švietimo strategijoje 2013–2022 m. numatomi individualių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymo stiprinimo ir socialinių problemų sprendimo, pasitelkiant švietimą, veiksmai. Trečiuoju strategijos tikslu reiškiamas poreikis turtinti mokymosi aplinką, stiprinti žalingo elgesio prevenciją, užtikrinti mokyklų bendruomenių psichologinį saugumą, rūpinantis socialiniu emociniu ugdymu.

Vadovaujantis 2020–2021 mokslo metų pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendraisiais ugdymo planais (patvirtintais Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019 m. balandžio 15 d. įsakymu Nr. V-417), gimnazija, planuodama ugdymo turinio įgyvendinimą, kiekvienam mokiniui sudaro sąlygas dalyvauti socialines ir emocines kompetencijas ugdančioje prevencinėje programoje.

2017 m. rugsėjo 1 d. įsigaliojusiomis Lietuvos švietimo įstatymo pataisomis, visos šalies mokyklos įpareigojamos rūpintis vaikų apsauga nuo smurto, kurti saugią ugdymo aplinką, vykdyti ilgalaikę smurto ir žalingų įpročių prevenciją, rūpintis mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymu. Švietimo įstaiga privalo sudaryti sąlygas kiekvienam mokiniui nuolat dalyvauti bent vienoje nuoseklioje, ilgalaikėje socialines ir emocines kompetencijas ugdančioje prevencinėje programoje. Siekiant šių tikslų, pedagoginiai darbuotojai įpareigojami ne rečiau kaip kartą per ketverius metus tobulinti kvalifikaciją mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymo srityse.

4. SEU PROGRAMA/SITUACIJOS ANALIZĖ

Socialinis emocinis ugdymas (SEU) – tai procesas, kurio metu mokiniai, mokytojai ir mokyklos bendruomenės nariai įgyja ir mokosi efektyviai naudoti žinias, gebėjimus ir įgūdžius bei vertybines nuostatas, reikalingas siekiant:

- pažinti ir valdyti emocijas;
- išsikelti teigiamus tikslus ir jų siekti;
- jausti ir rodyti rūpestį kitais (empatija);
- kurti ir palaikyti pozityvius tarpusavio santykius;
- priimti atsakingus sprendimus (CASEL, 2019).

Kas yra socialinis ir emocinis ugdymas? Jis suvokiamas kaip edukacinis procesas, kurio metu mokiniai ir suaugusieji įgyja žinių ir gebėjimų, padedančių atpažinti ir valdyti savo emocijas, rūpintis savimi ir kitais, išsikelti asmeninius tikslus bei jų siekti, kurti pozityvius santykius, priimti atsakingus sprendimus ir gebėti konstruktyviai elgtis esant sudėtingoms situacijoms (CASEL, 2015; Payton et. al., 2008; Zins, Elias, 2006). SEU tikslas – padėti mokiniams įgyti ir sėkmingai naudoti socialinius ir emocinius gebėjimus, siekiant užtikrinti sėkmę mokykloje ir gyvenime, puoselėti darnius tarpusavio santykius bendruomenėse ir stiprinti atsakingą elgesį visuomenėje (Casel, 2019, LVJC projekto „Learning to Be“ priemonė). Socialiniai ir emociniai įgūdžiai yra esminiai, jie padeda klestėti, rasti savo vietą mokykloje ir gyvenime. SEU sumažina emocinę įtampą, sukonzentruoja, sutelkia jaunas žmones, kad jie galėtų įsisavinti akademinę medžiagą, todėl pažanga ir pasiekimai kyla ir gerėja eksponentiniu greičiu. Tarpusavio santykiai yra mokymosi pagrindas, emocijos turi įtakos tam, kaip ir ko mokomės. SEU gerina mokyklos lankomumą, stiprina priklausymo mokyklai jausmą. Kai mokyklos nariai jaučiasi saugūs, vertingi, vertinami ir gerbiami, padidėja ir mokymosi efektyvumas.

Emocinis lankstumas padeda susidoroti su įvairiomis bėdomis: neigiama saviverte, širdgėla, skausmu, nerimu, depresija, darbų atidėliojimo sindromu (prokrastinacija), sunkiu pereinamuoju laikotarpiu. Emociškai lankstūs žmonės yra energingi ir veiklūs. Jie geba

prisitaikyti prie sudėtingo, greitai besikeičiančio pasaulio, pakelia didelę įtampą ir įveikia kliūtis neprarasdami susidomėjimo, inlumo ir pagaulumo. Jie suvokia, kad gyvenimas ne visada lengvas, bet vis tiek neišsižada svarbiausių vertybių ir siekia ilgalaikių, didelių tikslų (David, 2018).

Ugdymo procese asmenybės gerovei emocinis raštingumas yra svarbiausias ir įdomiausias procesas. Pasak Golemano, charakterio ugdymas, moralinis vystymasis ir lankstumas eina kartu su emociniu raštingumu ir emocinio intelekto ugdymu. Be to, kad mes suprastume emocinį pasaulį, emocinis raštingumas siekia daugybės tikslų:

- žinoti, kokios emocijos yra ir kaip jas atpažinti;
- moduluoti ir valdyti emocijų lygį;
- plėtoti toleranciją kasdienio gyvenimo nusivylimams;
- sukurti atsparumą aplinkoje esantiems žalingiems faktoriams;
- priimti teigiamą požiūrį į gyvenimą;
- užkirsti kelią tarpasmeniniam konfliktui (Carpena, 2001, Vallés, 2000, Bisquerra, 2000 ir kt.).

5. SOCIALINIO EMOCINIO UGDYMO PROGRAMOS (TIKSLIAU SEU) TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

TIKSLAS – ugdyti mokinių emocinius, socialinius įgūdžius, gerinti emocinį, socialinį mikroklimatą klasėje, gimnazijoje, siekiant išugdyti savarankišką, atsakingą, pilietišką asmenybę, kuri patirtų sėkmę ne tik gimnazijoje, bet ir tolimesniuose gyvenimo etapuose. Taip pat planuojama siekti, kad gimnazijos mokiniai gebėtų kurti tvirtus, sveikus santykius su pedagogais, tėvais, draugais ir pasauliu.

UŽDAVINIAI:

- sukurti saugią, skatinančią augti aplinką, kuri padėtų gimnazijos bendruomenę įsitraukti į SEU programą;
- sudaryti gimnazijos bendruomenės skatinimo planą, kuris padėtų gimnazijos nariams efektyviau, kryptingiau prisidėti prie SEU programos veiklų, užsiėmimų, susitikimų;
- organizuoti gimnazijos mokiniams veiklas, užsiėmimus susijusius su socialinių, emocinių įgūdžių lavinimu, atsižvelgiant į raidos tarpsnį (priedas Nr.1);
- laikytis, kurti, papildyti SEU programos planą pagal gimnazijos bendruomenės poreikius;
- gimnazijoje tęsti prevencines, intervencines, projektines veiklas, kurios neprieštarauja SEU programos vertybėms, tikslams, gimnazijos vizijai;
- organizuoti veiklas, užsiėmimus pedagogams, švietimo pagalbos specialistams, administracijai, pagalbiniam personalui, kurie padės įgyvendinti SEU programos tikslą, uždavinius;
- teikti rekomendacijas, grįžtamąjį ryšį bendruomenės nariams apie SEU programos sėkmes, nesėkmes, tikslus, struktūrą, procesą;

- skatinti, stiprinti gimnazijos mokinių, darbuotojų socialiai priimtina elgesį, kuris ateityje atspindėtų gimnazijos viziją ir SEU programos tikslą;
- organizuoti organizatorių susitikimus, kuriuose bus aptariamos sėkmės, nesėkmės susijusios su SEU programa;
- stebėti programos organizatorių, vykdytojų, dalyvių motyvaciją įtraukiant į SEU programos veiklas, užsiėmimus. Susidūrus su SEU programos organizatorių, vykdytojų, dalyvių motyvacijos stoka, įtraukiant į organizuojamas veiklas, užsiėmimus, seminarus, organizuoti pokalbius, kurie stiprintų dalyvių, organizatorių, vykdytojų motyvaciją;
- vykdyti, organizuoti tyrimus, kurie suteiktų informaciją apie SEU programos efektyvumą, poveikį bendruomenės nariams.

6. SEU PRINCIPAI

- Pripažįstami kiekvieno vaiko unikalūs gebėjimai.
- Žmogiškumo.
- Laisvės sprendimų priėmimo (apsisprendime).
- Nuoseklumo principas.
- Kryptingumo principas.
- Aiškumo principas.
- Aktyvumo principas.

Socialinio ir emocinio ugdymo modelis ugdymo institucijoje apima visą gimnazijos gyvenimą. Bazinės sąlygos siekiant sėkmingo ir efektyvaus SEU programos įgyvendinimo: tendencingai laikytis SEU principų, SEU programos įtraukiamas į kiekvieną ugdymo įstaigos gyvenimo etapą, formalaus ir neformalaus ugdymo veiklas. SEU programos įgyvendinime visos gimnazijos bendruomenės narių įtraukimas (mokinai, mokytojai, administracija, techninis personalas).

7. SEU UGDYMO METODAI

Ugdomajame procese kiekvienas pedagogas siekia, kad jo tinkamai parinkti ugdymo metodai padėtų ugdytiniams įsitraukti ir veiksmingiau dalyvauti veikloje, augintų ugdymosi motyvaciją, neleistų nuobodžiauti. Gimnazijos pedagogų kūrybiškai pritaikyti ir tarpusavyje planuojami metodai: integruoti projektai, muziejų dienos, vaidyba, interaktyvūs stalo žaidimai, netradiciniai ugdymo metodai netradicinėse aplinkose, inovatyvūs metodai, pokalbis - diskusija, forumai, refleksijos, klasės valandėlės. Šiuolaikinis pedagogas turi platų ugdymo metodų pasirinkimą, kuriuos naudoja, atsižvelgiant į ugdytinių gebėjimus ir poreikius.

8. SEU METU ĮGYJAMŲ ŽINIŲ, FORMUOJAMŲ NUOSTATŲ, ĮGŪDŽIŲ SRITYS

- emocinio atsparumo;
- emocijų atpažinimo, raiškos, gebėjimo valdyti emocijų lygį;
- komunikacijos, mokymosi, bendradarbiavimo kompetencijų lavinimo;

Dėl socialinio emocinio ugdymo stiprėja teigiamos mokinių nuostatos mokyklos atžvilgiu, mažėja rizikingo elgesio, gerėja mokinių pasiekimai. Gebėjimas susirasti draugų ir puoselėti draugystę, sėkmingai įsitraukti į grupę, inicijuoti pokalbį ir išklaudyti, atskleisti save, drąsiai pasipriešinti skriaudėjams, atjausti kitus, įveikti sunkumus, išspręsti konfliktus, būti savikritiškam, motyvuoti save sudėtingomis aplinkybėmis, drąsiai žvelgti į sunkumus, nesidrovėti artimumo – visa tai yra tie įgūdžiai, kurie reikalingi gyvenime norint būti sėkmingu ir laimingu (Čedavičienė, 2008).

9. TVARUMO VEIKSNIAI

Vis dažniau ugdymo įstaigose yra kuriama, įgyvendinama SEU programa. Remiantis mokslininkais (Schultz, Ambike ir kt., 2010; Schonert-Reichl, 2017; Hurd & Deutsch, 2017), kurie tyrinėja SEU programą, galime išskirti šiuos tvarumo (palaikančius programą) veiksnius:

- gimnazijos bendruomenės suvokta atsakomybė – bendruomenės švietimas, formalių, neformalių susitikimų organizavimas, dalinimasis žinia, kuri akcentuoja programos naudą kiekvienam gimnazijos bendruomenės nariui;
- laiko sąnaudos – veiklų organizavimas, atsižvelgiant į veiklų organizatorių, dalyvių, vykdytojų poreikius;
- programos efektyvumas – atliekami kiekybiniai, kokybiniai tyrimai, kurie leidžia išmatuoti programos efektyvumą. Rezultatai pristatomi gimnazijos nariams;
- organizatorių, vykdytojų, dalyvių motyvacija – organizuojami pokalbiai, formalūs, neformalūs susitikimai su gimnazijos bendruomene, jos dalimi, atsakingais asmenimis;
- kompetencijos kėlimas – organizuojami mokymai, veiklos, seminarai gimnazijos darbuotojams. Keliant kvalifikaciją, mokantis naujų įgūdžių teikiamas prioritetas praktinėms veikloms, kurios padės ugdyti mokinių socialinius, emocinius įgūdžius, kurti teigiamą mikroklimatą klasėje, mokykloje;
- Erasmus+ akreditacija iki 2027 m. įpareigoja kelti mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų kvalifikaciją trijose kryptyse, kurių viena yra mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų socialinių emocinių kompetencijų tobulinimas;
- programos struktūra, aiškios ribos – dalinamasi informacija apie programą, įtraukiama gimnazija ar jos dalis į SEU programos taisyklių sąrašą, kaip SEU programos dalies, suvokimas – organizuojami formalūs, neformalūs susitikimai, veiklos su gimnazijos bendruomenės nariais, akcentuojama kiekvieno nario svarba SEU programoje;

10. VERTINIMAS

„SEU“ projekto įgyvendinimo metu bus naudojami šie vertinimo/įsivertinimo įrankiai:

- Emometras (Moodmeter). Autorius Prof. Dr. Marc Brackett, Yale University. Prietaiso tikslas – gebėti įvardinti savo emociją, nuotaiką ir mokėti ją tinkamai išreikšti.
- Įrankis grįžtamajam ryšiui su mokiniais įvertinti/gauti (prietaiso pagalba kiekvienas mokinys galės įvertinti savo būseną, savijautą 1 iš 3 pozicijų, pvz.: laimingas, liūdnas, suirzęs). Planšetėje (įrankyje) yra galimybė integruoti vaizdinę, tekstinę medžiagą, užtikrinant įvairiapusę emocijų atpažinimo raišką.
- „Emocijų lenta“ (vaikų psichikos sveikatos matuoklis), siekiant vaikams suteikti galimybę išreikšti savo emocinę būseną, VDU Ugnės Karvelis gimnazijos mokiniai ir mokytojai bei socialiniai pedagogai gamins „Mentalinės sveikatos“ lentą, kurioje norintys galės kasdien atvykę į gimnaziją pažymėti savo nuotaiką. Rezultatai bus surenkami ir stebimi, bei analizuojami. Remiantis šiais duomenimis atsivers galimybė efektyviau planuoti veiklas mokiniams, organizuoti užsiėmimus kuriuose bus lavinami vaikų socialinės emocinės kompetencijos. Bendradarbiaudami šiame projekte mokytojai ir mokiniai užmegs glaudesnę ir šiltesnę ryšį, vaikai turės galimybę įgyvendinti savo idėjas. Darbas kartu kurs dar tvirtesnę gimnazijos bendruomenę.

NAUDOTA LITERATŪRA:

1. 2019–2020 ir 2020–2021 mokslo metų pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendrieji ugdymo planais (Patvirtinti Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019 m. balandžio 15d.įsakymu Nr. V-417)
2. Cavendish, W., & Connor, D. (2018). Toward authentic IEPs and transition plans: Student, parent, and teacher perspectives. *Learning Disability Quarterly*, 41(1), 32-43.
3. David D., Burns M.D., Geros nuotaikos vadovas nauja emocijų terapija. Vilnius: Žmogaus studijų centras, 2017
4. David S., Emocinis lankstumas. Kaip geriau suprasti savo emocijas ir išmokti jas priimti, 2018.
5. David S., Emocinis lankstumas: kaip geriau suprasti savo emocijas ir išmokti jas priimti. Vilnius: Alma littera, 2018.
6. DePaoli, J. L., Atwell, M. N., & Bridgeland, J. (2017). Ready to Lead: A National Principal Survey on How Social and Emotional Learning Can Prepare Children and Transform Schools. A Report for CASEL. *Civic Enterprises*.
7. Dramblys (n. d.). Prieiga per internetą: <http://www.dramblys.lt>
8. Fernández Alonso, R., Álvarez Díaz, M., Woitschach, P., Suárez Álvarez, J., & Cuesta Izquierdo, M. (2017). Parental involvement and academic performance: less control and more communication= Implicación familiar y rendimiento académico: Menos control y más comunicación. *Psicothema*.
9. Goleman D. Emocinis intelektas. Vilnius: Presvika, 2001.
10. Hill, N. E., Witherspoon, D. P., & Bartz, D. (2018). Parental involvement in education during middle school: Perspectives of ethnically diverse parents, teachers, and students. *The Journal of Educational Research*, 111(1), 12-27.
11. <http://www.seuinstitutas.lt>

12. <https://vilmajuskiene.lt/>
13. Hurd, N., & Deutsch, N. (2017). SEL-focused after-school programs. *The Future of Children*, 95-115.
14. Laimės dienoraštis 365 žingsniai į sąmoningesnį ir džiaugsmingesnį gyvenimą. Vilnius: Žmogaus studijų centras, 2017
15. Lietuvos vaikų ir jaunimo centras (n.d.). Prieiga per internetą: <https://lvjc.lt>
16. Metodinis rinkinys: socialinių ir emocinių įgūdžių ugdymui ir vertinimui mokyklose (projekto “Learning to be” priemonė)
17. Neale S., Spencer-Arnell L., Wilson L., Emocinis intelektas ir ugdymas. Verslo žinios, 2010
18. Schonert-Reichl, K. A. (2017). Social and emotional learning and teachers. *The future of children*, 137-155.
19. Schultz, D., Ambike, A., Stapleton, L. M., Domitrovich, C. E., Schaeffer, C. M., & Bartels, B. (2010). Development of a questionnaire assessing teacher perceived support for and attitudes about social and emotional learning. *Early Education and Development*, 21(6), 865-885.
20. Sukhanova, E. A., & Eliseeva, A. A. (2019). Tools for Analyzing the Impact of Cooperative Education Programs on the Development of Schoolchildren’s Meta-Disciplinary Outcomes and Soft Skills. *Journal of Environmental Treatment Techniques*, 7(3), 514-521.
21. Skučaitė, V., & Karmazė, E. G. (2011). Padėkime vaikui įveikti sunkumus: geroji bendradarbiavimo mokyklose patirtis. *Metodinės rekomendacijos švietimo pagalbos specialistams ir mokytojams*.
22. Šukytė D., Socialinis ir emocinis ugdymas. Klaipėda: UAB “Baltic Printing House”, 2016.
23. Uslu, F., & Gizir, S. (2017). School belonging of adolescents: The role of teacher–student relationships, peer relationships and family involvement. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 17(1).